

Brief NOGEPA debatten 1 en 7 juli

Nederland heeft grote ambities op het gebied van het tegengaan van klimaatverandering en het opwarmen van de aarde. De transitie naar een CO₂-neutrale toekomst is misschien wel de belangrijkste opdracht waar we nu met z'n allen voor staan. NOGEPA, de Nederlandse Olie en Gas Exploratie & Productie Associatie, is ervan overtuigd dat de energietransitie alleen succesvol verder kan worden gebracht door een stevig commitment vanuit de olie- en gas sector. De sector levert met zijn infrastructuur, investeringen en innovaties een belangrijke bijdrage aan de energievoorziening, zowel nu als in de toekomst. Bijvoorbeeld door bestaande infrastructuur slim in te zetten voor de productie en transport van (groene) waterstof, maar ook via de opslag van CO₂ in lege gasvelden.

De reis naar een CO₂-neutraal Nederland kost tijd en we kunnen geen stuk afsnijden om de energietransitie sneller te laten verlopen om sneller bij de finish in 2050 te zijn. Er is een aantal logische etappes die we moeten nemen voordat we op grote schaal hernieuwbare energie van de Noordzee kunnen halen en optimaal gebruik maken van circulaire principes om de bestaande gasinfrastructuur te hergebruiken voor bijvoorbeeld het transporteren van waterstof.

Etappe 1: Vandaag

We kunnen de finish niet halen zonder het gehele parcours af te leggen. Om ons land in zijn energiebehoefte te voorzien, zijn er op dit moment nog te weinig alternatieve hernieuwbare energiebronnen voorhanden. De ongemakkelijke waarheid is dat we de komende jaren nog gebruik zullen moeten maken van fossiele brandstoffen, waarvan aardgas de duurzaamste variant is. Aardgas is dus een logisch onderdeel van de energietransitie.

En als we constateren dat aardgas onderdeel is van de energietransitie, dan ligt het voor de hand dat we ons Nederlands aardgas daarvoor inzetten. Een kwart van het gas dat nodig is, winnen we in Nederland in kleine velden op land en op zee. De rest importeren we uit het buitenland. Die import is minder goed voor het milieu, het gas legt immers meer kilometers af voor het in Nederland is. We hebben daarnaast minder zicht op onder welke (arbeids- en milieu-) omstandigheden het buitenlands gas wordt gewonnen en we blijven bovendien afhankelijk van andere landen. Met Nederlands gas hebben we meer leveringszekerheid. Er zijn nog voldoende voorraden Nederlands aardgas op land en zee die we efficiënt, veilig en verantwoord kunnen winnen. En door aardgas te zien als logisch onderdeel van de energietransitie, maken we onze sector slimmer en kunnen we Europees koploper worden op bijvoorbeeld het gebied van waterstof en hergebruik van de bestaande infrastructuur. Dat is goed voor de werkgelegenheid in ons land en op die manier behouden we ook de op alle niveaus uitstekend opgeleide mannen en vrouwen die broodnodig zijn om de energietransitie van morgen vorm te geven.

Etappe 2: Morgen

Voordat we aan de eindsprint kunnen beginnen, gaan we volop experimenteren met nieuwe toepassingen zoals de productie en het transport van waterstof door de bestaande aardgasinfrastructuur. Een voorbeeld hiervan is PosHYdon: <https://www.neptuneenergy.com/esg/new-energy/poshydon-hydrogen-pilot>. Een aantal van productieplatforms worden geëlektrificeerd, wat zorgt voor een nog lagere CO₂ footprint bij de productie van aardgas. We gebruiken CCS (Carbon Capture and Storage)-technieken om CO₂ op te slaan. Porthos (<https://www.porthosco2.nl/>) ontwikkelt een project waarbij CO₂ van de industrie in de Rotterdamse haven wordt getransporteerd en opgeslagen in lege gasvelden van één van onze leden (TAQA) onder de Noordzee. Er worden New Energy Hubs ontwikkeld waar verschillende vormen van duurzame energie integraal ontwikkeld worden (<https://gzinext.nl/>). Zo zorgen we op de middellange termijn dat we niet meer afhankelijk zijn van ons aardgas en dat we op nieuwe, duurzame manieren in onze energiebehoefte kunnen voorzien.

In de tussentijd blijft onze sector een belangrijk deel van de energie (en grondstoffen) leveren die we met elkaar in Nederland nodig hebben en die we nog niet met duurzame toepassingen kunnen invullen.

Dit najaar presenteert NOGEPA een ambitieuze Actieagenda, waarin we als aardgassector vastleggen hoe we onze verdere bijdrage aan de energietransitie met concrete acties verder gaan invullen. We kijken voor goede voorbeelden daarbij ook over onze grenzen. Onlangs is in het Verenigd Koninkrijk de olie- en gas industrie samen met de Britse overheid tot een overeenkomst gekomen, de zogeheten North Sea Transition Deal¹, waar beiden zich hebben gecommitteerd aan de transitie die de sector door zal moeten maken om een belangrijke bijdrage te leveren aan de oplossingen bij de uitdagingen in de energietransitie en tegelijkertijd de kracht van de olie- en gassector te behouden. Op deze manier werken zij samen om de vaardigheden, innovaties en infrastructuur in te kunnen zetten voor het energiesysteem van de toekomst en om vandaag al de stappen te kunnen zetten in de verduurzaming van huidige productieprocessen die nodig zijn voor de invulling van de sector in de toekomst. Het is het onderzoeken waard of we in Nederland ook zo'n Transition Deal zouden kunnen sluiten en een langdurige afspraak met het Rijk kunnen maken.

Etappe 3: Overmorgen

Hoewel in 2050 volgens de meeste scenario's nog wel fossiele brandstoffen nodig zijn in de energiemix², zal er naar verwachting na 2050 geen aardgas meer in Nederland geproduceerd worden. De olie- en gassector is dan getransformeerd en maakt deel uit van het nieuwe energiesysteem. Een deel van de oude gasinfrastructuur wordt gebruikt voor geothermieprojecten en de productie, opslag en het transport van waterstof en groen gas. Wat niet kan worden hergebruikt is netjes en efficiënt opgeruimd. Daarmee is de Noordzee nog steeds een bron van energie die CO₂-neutraal wordt gewonnen en krijgt de oude gasinfrastructuur nieuwe toepassingen.

Tot slot

De energietransitie is niet van vandaag op morgen klaar, en gaat voor sommigen te langzaam en voor anderen te snel. Belangrijk is om met een goede dosis realisme én ambitie in gezamenlijkheid te kijken naar wat ons land vandaag, morgen en overmorgen nodig heeft.

Bij de afbouw van het oude systeem en de opbouw van het nieuwe systeem is een langetermijnvisie nodig. Uw Kamer kan deze vormgeven door in te zetten op beleid dat realistisch, voorspelbaar en bestendig is, om ons op een gelijkmatige en haalbare manier van 2021 naar 2050 te brengen.

Aardgas is daarbij onmisbaar en verdient daarom een prominente plaats in de energietransitie.

Want zo:

- Kunnen we ruim baan geven aan innovaties die nodig zijn om ons voor te bereiden op een CO₂-neutrale toekomst;
- Wordt Nederland de 'new energy hub' van Europa;
- Ontwikkelen we op grote schaal waterstoftoepassingen waarmee we koploper in de wereld worden; en
- Breken we ons oude systeem verantwoord af, en bouwen we een nieuw systeem duurzaam en toekomstbestendig op met behoud van datgene dat nog van waarde is.

¹ North Sea Transition Deal: <https://www.gov.uk/government/publications/north-sea-transition-deal>

² Bijvoorbeeld: World Energy Outlook 2020, International Energy Agency (IEA): <https://www.iea.org/reports/world-energy-outlook-2020>